

WYMOGI DOTYCZĄCE DOBROSTANU CIELĄT

Minimalna powierzchnia dla cieląt utrzymywanych grupowo powinna wynosić:

masa ciała	powierzchnia m ² /cielę
do 150 kg	1,5 m ²
150 – 220 kg	1,7 m ²
powyżej 220 kg	1,8 m ²

Minimalne gabaryty kojca indywidualnego dla cieląt:

- a) szerokość - co najmniej wysokość cielęcia w kłębie,
- b) długość - co najmniej 1,1 długości ciała cielęcia mierzonej od czubka nosa do ogonowej krawędzi guza kulszowego;

Cielęta powyżej 8 tygodnia życia nie mogą być utrzymywane w pojedynczych kojcach (boksach) chyba, że zalecenia weterynaryjne wskazują na potrzebę utrzymania ich w izolacji ze względu na stan zdrowia i potrzebę leczenia lub zachowanie się cieląt.

Przegrody między kojcami powinny być perforowane, umożliwiające cielętom bezpośredni kontakt wzrokowy i dotykowy za wyjątkiem tych cieląt, które odizolowane zostały z powodu choroby. Kojce dla cieląt muszą być tak zaprojektowane i wykonane, by cielęta mogły się w nich swobodnie położyć, odpocząć, wstać i dać oporządzić przez obsługę. W kojcach cielęta nie powinny być wiązane, z wyjątkiem cieląt wiązanych na czas karmienia mlekiem lub preparatami mlekozastępczymi, nie dłużej jednak niż 1 godzinę. Uwięź powinna być tak założona, by wykluczyć ryzyko uduszenia się cielęcia, a także umożliwić mu swobodne położenie się i wstawanie. Podłoga w kojcach nie powinna być śliska lub zbyt szorstka, aby nie powodować uszkodzeń racic czy skóry. Powierzchnia powinna być płaska, stabilna, czysta, skanalizowana. Dla cieląt do 2 tygodnia życia musi być w kojcach zapewniona ściółka.

Materiały stosowane do budowy cielętników, a w szczególności boksów i sprzętu, z którymi cielęta mogą pozostawać w kontakcie, nie mogą być dla nich szkodliwe i muszą nadawać się do dokładnego mycia i dezynfekcji.

Cielętniki muszą być zbudowane z materiałów termoizolacyjnych, wyposażone w urządzenia wentylacyjne i jeżeli jest to konieczne w urządzenia grzewcze aby zapewnić optymalne parametry mikroklimatu. Jeżeli w cielętniku stosowana jest

wentylacja mechaniczna należy przewidzieć system wentylacji alternatywnej, uruchamianej w przypadku awarii systemu głównego. Wentylacja winna być sprzężona z systemem alternatywnym, który musi być regularnie kontrolowany.

Wszelkie wyposażenie automatyczne lub mechaniczne, mające istotne znaczenie dla utrzymania zdrowia cieląt lub ich dobrostanu, musi być regularnie kontrolowane co najmniej raz dziennie, a wykryte usterki natychmiast usunięte. Jeżeli nie jest możliwe, to należy zastosować alternatywne systemy, które zabezpieczą cielęta przed chorobą, przegrzaniem lub pogorszeniem ich dobrostanu (np. alternatywne systemy pojenia, czy usuwania odchodów).

Wszystkie cielęta utrzymywane w cielętnikach powinny być dogłądane co najmniej 2 razy dziennie, a zwierzęta trzymane poza budynkiem przynajmniej 1 raz dziennie. Cielętom chorym lub skaleczonym powinna być niezwłocznie udzielona pomoc weterynaryjna.

Pomieszczenia i kojce dla cieląt muszą być czyszczone i dezynfekowane, by zapobiec rozwijaniu się mikroorganizmów chorobotwórczych. Odchody i mocz oraz niezjedzone resztki paszy powinny być usuwane tak często, jak to jest możliwe dla zmniejszenia odoru i uniknięcia przyciągania much i gryzoni.

Warunki niezbędne do zabezpieczenia dobrostanu zwierząt gospodarskich:

Wymogi dobrostanu	Warunki niezbędne do spełnienia wymogów dobrostanu
<ul style="list-style-type: none"> • WOLNE OD GŁODU I PRAGNIENIA 	przez zapewnienie świeżej wody i paszy pokrywającej potrzeby w zakresie wzrostu, zdrowotności i żywotności
<ul style="list-style-type: none"> • WOLNE OD DYSKOMFORTU 	przez zabezpieczenie wygodnej powierzchni wypoczynku, możliwości schronienia oraz optymalnych warunków środowiska
<ul style="list-style-type: none"> • WOLNE OD BÓLU, URAZÓW • I CHORÓB 	przez zapewnienie prewencji, profilaktyki, szybkiej diagnostyki i skutecznego leczenia
<ul style="list-style-type: none"> • WOLNE OD STRACHU I STRESU 	przez eliminację czynników stresogennych
<ul style="list-style-type: none"> • ZDOLNE DO WYRAŻANIA NORMALNEGO BEHAWIORU 	przez zapewnienie odpowiedniej przestrzeni życiowej i składu socjalnego w grupie

Wskaźniki poziomu dobrostanu:

Niski poziom dobrostanu	Wysoki poziom dobrostanu
<ul style="list-style-type: none"> • obniżony poziom zdolności adaptacyjnych względem sytuacji stresowych • ograniczenia w przejawianiu naturalnych reakcji behawioralnych • patologie behawioralne (stereotypie) • autonarkotyzm • obniżona zdolność wzrostu i rozrodu • uszkodzenia ciała (urazogenność środowiska) • immunosupresja • choroby	<ul style="list-style-type: none"> • przejawianie różnorodnych form normalnego zachowania • utrzymanie w normie wskaźników fizjologicznych • utrzymanie w normie wzorców behawioralnych